

10. klases iestājpārbaudījuma programma

Iestājpārbaudījuma mērķis:

Saskaņā ar Ministru kabineta 2018.gada 27.novembra noteikumiem Nr.747 "Noteikumi par valsts pamatizglītības standartu un pamatizglītības programmu paraugiem" novērtēt izglītojamo zināšanu un prasmju kopumu, beidzot 9.klasi, un iegūt datus par skolēnu sniegumu.

1.daļa (60 minūtes) - vēsture un sociālās zinības + latviešu valoda.

Izglītojamie veic uzdevumus, kuros skolēni

- zina un lieto mācību priekšmeta faktus, jēdzienus, terminus, nosaukumus, sakarības;
- skaidro un pamato procesus, atspoguļo izpratni par norisēm sabiedrībā Latvijā un pasaulē, mūsdienās un pagātnē;
- precīzi un saprotami atbild uz jautājumiem;
- veic radošu uzdevumu, kurā demonstrē prasmes izmantot vēstures zināšanas viedokļa argumentācijai.

Tēmas (Latvijas un pasaules vēsture un sociālās zinības):

- Krusta kari Latvijā
- Reformācijas cēloņi, sekas
- Lielo ģeogrāfisko atklājumu sekas.
- Jaunlatvieši
- Jaunā strāva. 1905.gada revolūcija.
- 1.pasaules kara ietekme Latvijā.(Ceļš uz valstiskumu).
- Politiskie režīmi starpkaru periodā.
- Padomju un nacistiskais okupācijas režīmi Latvijas teritorijā.
- Starptautiskās organizācijas pēc 2.pasaules kara(ANO, NATO, ES)

Iestājpārbaudījuma uzdevumu veidi (iestājpārbaudījuma darbā ietvertie uzdevumi pēc satura un formas var būt atšķirīgi to grūtības pakāpē):

- strukturēti uzdevumi par 1-2 tematiem;
- argumentēts viedoklis.

Darbā iekļautie uzdevumi pārbauda šādas latviešu valodas skolēnu zināšanas un prasmes:

- Prot atrast informāciju un to izskaidrot atbilstoši uzdevumu prasībām.
- Nostiprinātas pamatzināšanas gramatikā un lasītprasmē, izlasot tekstu, spēj formulēt nosacījumiem atbilstoši galveno domu.
- Demonstrē argumentācijas prasmes, izmantojot nepieciešamo informāciju no dotā teksta un savu pieredzi, ievērojot pareizrakstību.
- Pārzina valodas līdzekļus:
 - Leksiskie valodas līdzekļi: sinonīmi, antonīmi, frazeoloģismi, vārdu tiešās un pārnestās nozīmes;
 - Morfoloģiskie valodas līdzekļi: vārdšķiras, vārdu darināšana;
 - Sintaktiskie valodas līdzekļi: teikumi pēc uzbūves, sintaktiskās konstrukcijas.

2.daļa (80 minūtes) - dabaszinātnes:

Skolēnam darba izpildes laikā **tiks nodrošināta dabaszinātņu priekšmetu apvienotā formulu lapa**, kas ietver fizikas formulas, ķīmisko elementu periodisko tabulu, šķīdības tabulu, metālu aktivitātes rinda un ķīmijas formulas.

Iestājpārbaudījuma dabaszinātņu daļā drīkst izmantot **zinātnisko kalkulatoru**, kuru **nodrošina paši pretendenti**.

Darba apraksts: Visu dabaszinību priekšmetu (bioloģijas, ķīmijas, fizikas un ģeogrāfijas) saturs ir apkopots **kompleksos uzdevumos**, kurus vienos viena tēma "**Cilvēka fizioloģija**". Uzdevumos tiks pārbaudītas skolēnu zināšanas un prasmes **dabaszinību un pētniecības jomā**, kā arī **caurviju prasmes**: lasītprasme, informācijpratība, datu analīze un spēja doto informāciju apstrādāt, izmantojot to secinājumu veikšanai. Skolēni iestājpārbaudījuma uzdevumos tiks aicināti demonstrēt izpratni par terminiem, prasmi nolasīt informāciju no grafikiem vai diagrammām, pārveidot doto informāciju un apstrādāt grafikos ievietotos datus.

Sīkāk par zināšanām un prasmēm, kuras tiks pārbaudītas iestājpārbaudījumā:

- Zināšanas un izpratne par **cilvēka fizioloģiskajiem procesiem**: sirdsdarbība, elpošana un gremošana.
- No grafikiem nolasa un analizē informāciju par **sirds ritmu** un **kardiovaskulāriem procesiem**.
- Veic aprēķinus, izmantojot **šķidruma radītā (hidrostatiskā) spiediena** izteiksmi.
- Pēc dotā situācijas apraksta analizē **kuņģa funkcionālos traucējumus** un kuņģī notiekošos **ķīmiskos procesus**, atbilstoši **ķīmisko reakciju veidiem**.
- Pēc apraksta analizē **vielu ķīmisko sastāvu** un skaidro to **ķīmiskās īpašības**, veicot **nepieciešamos aprēķinus**, izmantojot stehiometrisku attiecību.
- Analizē **atmosfēras spiediena izmaiņas**, mainoties augstumam virs jūras līmeņa, un **izvērtē ietekmi** uz cilvēka fizioloģiskajiem procesiem.
- **Pētnieciskās prasmes**:
 - A. Grupē pētāmos lielumus, izmantojot eksperimenta aprakstu.
 - B. Izvēlas pētījumam atbilstošus darba piederumus un vielas.
 - C. Analizē iegūtos rezultātus, veic aprēķinus un formulē secinājumus, izmantojot atbilstošus terminus.

3.daļa (40 minūtes) - matemātika:

Darbā iekļautie uzdevumi pārbauda šādas skolēnu zināšanas un prasmes:

- Veic darbības ar pozitīviem un negatīviem skaitļiem, daļskaitļiem, decmāldaļām un kvadrātsaknēm, veic procentu rēķinus.
- Lieto pakāpju īpašības, lai vienkāršotu izteiksmes vai aprēķinātu skaitliskas izteiksmes vērtību.
- Vienkāršo algebriskas izteiksmes, lietojot saīsinātās reizināšanas formulas, atverot iekavas, summējot daļas ar skaitliskiem saucējiem un savelkot līdzīgos saskaitāmos.
- Atrīsina lineāru un kvadrātvienādojumu, izvēloties atbilstošu paņēmienu.
- Atrīsina lineāru un kvadrātnevienādību, pierakstot atrisinājumu kā skaitļu intervālu.
- Lieto trijstūru īpašības, lai aprēķinātu trijstūra elementu lielumu.

- Lieto paralelograma, trapeces, taisnstūra, kvadrāta un romba īpašības, lai aprēķinātu četrstūra elementu lielumu.
- Lieto šaurā leņķa trigonometriskās funkcijas un Pitagora teorēmu, lai aprēķinātu taisnleņķa trijstūra elementus.
- Aprēķina riņķa, trijstūra, paralelograma, trapeces, taisnstūra, kvadrāta un romba laukumu.
- Pamato trijstūru vienādību un līdzību, izmanto trijstūru vienādību un līdzību, lai noteiktu trijstūra elementus.
- Sastāda uzdevumam ar matemātisku vai praktisku kontekstu atbilstošu vienādojumu un atrisina uzdevumu, izmantojot sastādīto vienādojumu.
- Nosaka lineāras, kvadrātfuncijas un apgrieztās proporcionalitātes funkcijas īpašības, ja ir dots tās grafiks. Aprēķina funkcijas krustpunktus ar koordinātu asīm un kvadrātfuncijas virsotnes koordinātas, ja dota funkcijas formula.
- Risina kompleksu uzdevumu, lietojot divas vai vairākas prasmes vienkopus.

Kopā ar iestājpārbaudījuma uzdevumiem skolēns saņem 9. klases centralizētā eksāmena formulu lapu.

Piederumi, kurus drīkst izmantot un jānodrošina pašam pretendētājam: melna vai zila pildspalva, parastais un krāsainie zīmuļi, lineāls

Nedrīkst izmantot: kalkulatoru, mobilo telefonu un citas viedierīces.

4. daļa (40 minūtes) – angļu valoda

Darbā iekļautie uzdevumi pārbauda šādas skolēnu zināšanas un prasmes:

- Prasme veidot argumentētu vēstījumu par dotu problēmu/ jautājumu;
- Prasme izmantot zināmus faktus, lai pamatotu savu viedokli;
- Prasme veidot saistītu/ organizētu tekstu;
- Prasme lietot B1 līmeņa valodas konstrukcijas (piemēram, Passive Voice, Conditional Sentences), atbilstoši dotā uzdevuma nosacījumiem;
- Zināšanas par Latvijas būtiskākajiem vēsturiskiem un mūsdienu notikumiem, faktiem.

Darba izpildei ir nepieciešama zila vai melna pildspalva, zīmulis, lineāls, dzēšgumija (korektoru lietot aizliegts).

Iestājpārbaudījums tiks vērtēts saskaņā ar MVĢ izstrādātajiem vērtēšanas kritērijiem. Pēc darba norises pedagogi izvērtē skolēnu snieguma atbilstību izvēlētajam virzienam.